

Notat om Underretning m.m.

Underretning

Lærere er underlagt en skærpet underretningspligt, der betyder, at hvis læreren får formodning om, at en elev er udsat for omsorgssvigt, har læreren pligt til at underrette de sociale myndigheder.

Foreningen anbefaler, at skolen har handleplaner, der angiver, hvordan der skal handles i de konkrete tilfælde. Det er foreningens opfattelse, at:

- Læreren, der har en formodning om omsorgssvigt, straks skal orientere sin skoleinspektør med henblik på drøftelse af situationen og efterfølgende handling. Handling ud fra konkret vurdering kan være:
 - Orientering til forældremyndigheden.
 - Underretning til de sociale myndigheder.
- Det er skoleinspektørens pligt at varetage orientering til forældremyndigheden og underretning til de sociale myndigheder.
 - Hvis skoleinspektøren ikke vil varetage underretning, og læreren vurderer, at dette er nødvendigt, skal læreren selv varetage denne. Læreren skal forinden orientere skoleinspektøren herom.
- Hvis formodningen går på, at eleven er udsat for en kriminel handling eksempelvis vold eller seksuelt misbrug, skal underretning ske uopsætteligt.
 - I disse tilfælde er det vigtigt, at eventuelt bevismateriale ikke fjernes og eventuelle oplevelser påvirkes.
 - Det er herefter de sociale myndigheder, der foretager det nødvendige i sagen – herunder træffer beslutning om og sørger for politianmeldelse, orientering af forældremyndigheden.

Når underretning har fundet sted, har de sociale myndigheder helt og fuldstændigt overtaget sagen. Den, der underretter, har ikke længere del i sagen og kan ikke påregne at blive orienteret i sagen.

For læreren som offentlig ansat betyder personlig tavshedspligt, at der kun må videregives de, og kun de oplysninger, der er relevante i en konkret sag til de samarbejdspartnere i samme organisation, der har del i sagen.

Den skærpede underretningspligt gælder for alle offentligt ansatte og også eksempelvis skolebestyrelsesmedlemmer.

Retspraksis viser, at den, der er offentligt ansat, kan dømmes for at undlade at underrette til de sociale myndigheder.

Eleverklæringer

Visse offentlige myndigheder har ret til at indhente oplysninger om tidligere og nuværende elever på skolerne. Det gælder for eksempel arbejdsformidlingen, udskrivningsvæsenet, politiet, anklagemyndigheden og kriminalforsorgen samt de sociale udvalg.

- Den enkelte elev og forældremyndigheden har en tilsvarende rettighed.
- Andre private - herunder arbejdsgivere, kan ikke indhente oplysninger vedrørende elever.

Eleverklæringer afgives af skolens leder. De skal belyse elevens situation gennem oplysninger om konkrete forhold i forbindelse med elevens skolegang. De formuler-

res på baggrund af den viden, lederen har fra elevjournal, eventuelle oplysninger fra relevante lærere med videre.

Forældremyndighed

Udgangspunktet er fælles forældremyndighed. Det gælder:

- Ved fællesbørn i et ægteskab
- I papirløse og i separerede/fraskilte forhold, hvor der er aftalt fælles forældremyndighed (underskrevet og anmeldt på særlig blanket til statsamtet).

Den, som har forældremyndighed over et barn:

- Har ret til at få aktindsigt i barnets sag.
- Kan lade sig repræsentere på barnets vegne.
- Har ret til, at få en orientering om sit barns forhold fra skoler, institutioner og hospitaler med videre.

Den, som er forælder og som ikke har forældremyndighed:

- Har ikke ret til at få aktindsigt i barnets sag.
- Kan ikke lade sig repræsentere på barnets vegne (ved for eksempel forældremøder, konsultationer og lignende selv om pågældende alene ønsker at være til stede).
- Har ikke ret til at få fortrolige oplysninger om forældremyndighedens situation – herunder pågældendes (og dermed barnets) adresse og telefonnummer, hvis disse er meddelt hemmelige.
- Har ret til efter anmodning, at få en orientering (typisk mundtlig) om sit barns forhold fra skoler, institutioner og hospitaler med videre.

Skolen har ikke ret til at udtale sig om det konkrete barn til andre end barnets forældremyndighed jævnfør ovenstående og til de instanser, der i øvrigt fremgår af Undervisningsministeriets vejledning nr. 111 af 2. juli 1980 om udfærdigelse af eleverklæringer i folkeskolen (vedlagt som bilag) og jævnfør gældende bestemmelser i servicelov, forvaltningslov og offentlighedslov.

Bemærk særskilt:

- Skriftlige udtalelser om den enkelte elev med videre indgår ikke i klasselærerkorden jævnfør tilbagefaldsbestemmelserne i læreraftalerne.

Henvisninger:

- Undervisningsministeriets vejledning nr. 111 af 2. juli 1980 om udfærdigelse af eleverklæringer i folkeskolen (vedlagt som bilag).
- Forældremyndighedsloven: [Lov nr. 387 af 14. juni 1995](#) om forældremyndighed og samvær som ændret ved lov nr. 416 af 10. juni 1997.
- Lov om social service: Bekendtgørelse nr. 26 af 17. januar 2000 af lov om social service.
- Forvaltningsloven: [Lov nr. 571 af 19. december 1985](#) som ændret ved lov nr. 347 af 6. juni 1991.
- Offentlighedsloven: [Lov nr. 572 af 19. december 1985](#) som ændret ved lov nr. 347 af 6. juni 1991, lov nr. 504 af 30. juni 1993 og lov nr. 276 af 13. maj 1998.
- Danmarks Lærerforenings TR-håndbog (nyttige søgeord: underretning, eleverklæringer og skriftlige udtalelser).

Bilag til Notat vedr. underretning mv.

Undervisningsministeriets vejledning nr. 111 af 02.07.1980 om udfærdigelse af eleverklæringer i folkeskolen.

Vejledning om udfærdigelse af eleverklæringer i folkeskolen (Til alle amtsråd, kommunalbestyrelser, skolekommissioner, skolenævn, lærerråd, ledere af kommunale folkeskoler, statsøvelsesskoler, friskoler, private grundskoler, grundskolekursus samt skoledirektionen i København)

1. I medfør af lovgivning og administrative forskrifter har visse offentlige myndigheder ret til at indhente skriftlige oplysninger angående tidligere og nuværende elever på skolerne. Det gælder f.eks, arbejdsformidlingen, udskrivningsvæsenet, politiet, anklagemyndigheden og kriminalforsorgen samt de sociale udvalg. En sådan adgang tilkommer derimod ikke andre private, herunder arbejdsgivere, end den pågældende elev eller dennes forældre.

Eleverklæringer afgives af skolens leder og bør affattes således, at elevens situation belyses gennem oplysninger om konkrete forhold i forbindelse med vedkommendes skolegang.

Kun forhold, der er relevante i relation til henvendelsen, bør anføres. Der bør således ikke tilsigtes konklusioner med hensyn til elevens karakteregenskaber, ligesom forenklede standardiserede udtryk bør undgås.

Kun efter anmodning fra politiet, anklagemyndigheden eller retten må der afgives erklæring om, hvorvidt et barn kan anses for troværdigt som vidne, og sådanne erklæringer må kun afgives om nuværende elever i den pågældende skole, og kun såfremt skolen finder at have tilstrækkeligt grundlag herfor. Det bemærkes i den forbindelse, at skolen under alle omstændigheder har pligt til at besvare anmodningen, også i de tilfælde, hvor man ikke finder at have tilstrækkeligt grundlag for at udfærdige en egentlig erklæring. I sådanne tilfælde skal erklæringen gå ud på, at man ikke har tilstrækkeligt grundlag for at udtale sig om en elevs troværdighed.

2. Som grundlag for udfærdigelsen af eleverklæringer kan anvendes:

A.

Elevkartoteket, som normalt indeholder oplysning om bl.a.

- a. Elevens fulde navn, personnummer og bopæl.
- b. Forældrenes (forældremyndighedens indehavers) navne, personnumre og bopæl samt eventuelle plejeforældres navne og bopæl.
- c. Tidspunktet for elevens optagelse i 1. klasse.
- d. Tidspunktet for udskrivning af skolen.
- e. Eventuel henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, eller anden specialpædagogisk bistand.
- f. Eventuel fritagelse for deltagelse i undervisningen.
- g. Eventuel oplysning om, at eleven har været undervist på samme klassetrin i to år.

B.

Afgangsbeviser skal i henhold til § 12, stk. 2, i lov om folkeskolen af 26. juni 1975 indeholde oplysning om, i hvilken undervisning eleven har deltaget, og om de senest givne standpunktskarakterer samt om eventuelle prøvekarakterer. Derimod indeholder afgangsbeviserne ikke mere - således som efter den tidligere folkeskolelov - en samlet udtalelse om elevens arbejde, standpunkt, flid og opførsel i skolen, men såfremt eleven eller forældre-

myndighedens indehaver fremsætter ønske om en samlet udtalelse bør dette imødekommes. En sådan udtalelse er til elevens brug og bør ikke af skolen meddeles til andre.

Oplysninger om karakterer fra afgangsbviser, eventuelt fra prøveprotokoller, har dog kun i begrænset omfang betydning bortset fra erklæringer til kriminalforsorgen, arbejdsformidlingen og til sociale myndigheder, der yder hjælp til uddannelse.

C.

Samtaler med elev og forældre om elevens forhold må ikke indgå i erklæringerne eller danne grundlag for erklæringerne.

3. Oplysninger fra skolepsykologiske rapporter videregives ikke i eleverklæringer. Det anbeføres derimod normalt, at undersøgelse har fundet sted, med oplysning om undersøgelsesår samt vedkommende skolepsykologiske kontor, således at rekvirenten kan henvende sig direkte til dette, såfremt man måtte ønske oplysninger fra de skolepsykologiske rapporter.

Oplysninger fra helbreds kort kan kun gives efter aftale med skolelægen.

4. Ved fremsendelse til den rekvirerende myndighed forsynes enhver **eleverklæring** med denne bemærkning: »Skolen henstiller, at den elev, som denne erklæring angår, eller forældremyndighedens indehaver, underrettes om, at erklæringen foreligger, når den pågældende efter bestemmelserne om offentlighed i forvaltningen kan forlange at blive gjort bekendt med den. Skolen henstiller endvidere, at der tillige gives oplysning om, til hvilken brugerklæringen er indhentet. Der henvises til undervisningsministeriets vejledning af 2. juli 1980 om udfærdigelse af eleverklæringer i folkeskolen.«

5. Under hensyn til muligheden for, at der fra skolerne rekvireres oplysninger om tidligere elever, bør skolekartotekskortene, afgangsbviserne og prøveprotokollerne opbevares, indtil der er forløbet ti år efter, at eleven efter undervisningspligtens ophør er udskrevet af folkeskolen.

Det bemærkes dog, at opbevaringspligt herudover kan følge af de af arkivvæsenet fastsatte retningslinier.

Skolepsykolograpporter bør normalt tilintetgøres ved vedkommende skolepsykologiske kontors foranstaltning, når eleven efter undervisningspligtens ophør udskrives af folkeskolen. Af hensyn til elevens tarv - f.eks. til brug ved fremtidige ansøgninger om dispensation ved prøver og eksaminer eller om fritagelse for militærtjeneste - kan den pågældende rapport dog efter ønske fra eleven eller forældremyndighedens indehaver opbevares, indtil der er forløbet ti år efter, at eleven er udskrevet af folkeskolen.

Helbreds kort opbevares i overensstemmelse med sundhedsstyrelsens retningslinier vedrørende tilrettelæggelse af skolelægeordningen.

6. I tilfælde, hvor skolerne anmodes om at afgive eleverklæringer mere end ti år efter elevens udskrivning af folkeskolen, kan sådanne anmodninger imødekommes i det omfang, skolerne er i stand til at bidrage med oplysninger. Erklæringerne bør dog i sådanne tilfælde kun afgives, dersom den tidligere elev på forhånd erklærer sig indforstået hermed.

7. Eleverklæringer må behandles som sager af fortrolig karakter, der er undergivet tavshedspligt. Dog har eleven (elevens forældre) ret til - gennem henvendelse til den myndighed, der har rekvireret oplysningerne - at gøre sig bekendt med afgivne erklæringer i det omfang, dette følger af reglerne om partsoffentlighed, jf. kapitel 2 i lov af 10. juli 1970 om offentlighed i forvaltningen. I øvrigt henvises til punkt 4 ovenfor.